

Rejs ku zmianom

Agnieszka Gruszczyńska, wicedyrektor Zachodniopomorskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli ds. rozwoju i wspomaganie

We wrześniu już po raz drugi na wody Zalewu Szczecińskiego wypłynęły załogi kilku jachtów. Celem rejsu było propagowanie idei równości we wszystkich obszarach życia publicznego. Na pokładach jachtów spotkały się dziennikarki, polityczki, nauczycielki, wykładowczynie akademickie, sołtyski i przedstawicielki organizacji pozarządowych skupione wokół jednego z największych ruchów społecznych – Kongresu Kobiet.

Zachodniopomorskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli po raz drugi wzięło udział w Rejsie Kobiet Nawigacje jako partner przedsięwzięcia, odpowiedzialny za jego aspekty edukacyjne. W ramach partnerstwa w ZCDN-ie odbyło się seminarium *Polska szkoła wobec równości*, w którym wzięły udział prof. Monika Płatek, dr Agnieszka Graff, dr Anita Kucharska-Dziedzic oraz dr Maria Pawłowska. Grono prelegentów, ważnym głosem w sprawie równości w podręcznikach, zasiłił także dr Maciej Duda. Efektem seminarium było wypracowanie równościowych rekomendacji dla polskiego systemu oświaty, który jest otwarty na równość w aspekcie formalnym. W mniemaniu prelegentów i prelegentek polskim nauczycielkom i nauczycielom brakuje jednak pragmatyki, czyniącej zagadnienie równości ważnym tematem nauczania; tematem o charakterze interdyscyplinarnym, który musi być obecny na wszystkich etapach oraz we wszystkich obszarach edukacji. Spotkanie w Zachodniopomorskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli zainicjowało tygodniowy cykl przedsięwzięć organizowanych w kolejnych portach na trasie rejsu.

Ważnym punktem programu, odbywającym się jeszcze w Szczecinie, było spotkanie z dr Agnieszką Graff, którego tematem było macierzyństwo, będące osiã tekstów zgro-

madzonych i wydanych w jej najnowszej książce pt. *Matka feministka*. Rozmowę z Agnieszką Graff prowadziły Bogna Czalczyńska i Magdalena Marinho. Jednak – co nie zdarza się często – goście zgromadzeni w Sali Kominkowej Klubu XIII Muz przejęli inicjatywę. Potwierdza to, jak wiele żalu, goryczy i indywidualnych dramatów rozgrywa się w kontekście zagadnienia tak społecznie pozytywnie wartościowanego, jakim jest macierzyństwo. Uczestniczki spotkania wskazywały na liczne problemy, z którymi na co dzień muszą zmagać się polskie matki: począwszy od braku pełnego zaangażowania ojców, przez zagadnienia związane z obowiązkiem alimentacyjnym ciążyącym na rodzicach, braku lub niedostępności instytucji sprawujących opiekę nad dziećmi w godzinach pracy rodziców, aż po tak złożone i trudne sprawy, jak wizerunek polskiej matki w oczach społeczeństwa i odwaga na indywidualne odstępstwa od tego obrazu. Matki w pepitkę – by użyć słów Graff – miały okazję pospierać się z matkami z piaskownicy. Okazuje się, że poza trudnymi aspektami materialnymi rodzicielstwa, te właśnie wizerunkowo-tożsamościowe są niewątpliwie najbardziej palącymi obecnie kwestiami. Pojawiły się też głosy młodych kobiet, które obawiają się głośno nazywać siebie feministkami, czując, że nie jest to postawa ciesząca się obecnie społeczną akceptacją.

Pracownicy Zachodniopomorskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli prowadzili w szkołach zlokalizowanych na trasie rejsu otwarte lekcje równościowe. Celem takich spotkań jest uwrażliwienie młodzieży na niebezpieczne mechanizmy funkcjonowania stereotypów związanych z płcią. To właśnie one stają się często źródłem przemocy – szczególnie relacyjnej – zarówno chłopców wobec dziewcząt, jak i dziewcząt wobec chłopców. Kolejne spotkania z młodymi ludźmi dowodzą, że są oni otwarci na równościowe postrzeganie grup rówieśniczych, wiedzą, że pewne zachowania, role, w które wchodzi, niekoniecznie wiążą się z ich pragnieniami i aspiracjami, a wynikają z zespołu społecznych oczekiwań, które ukonstytuowały się w oparciu o kategorię płci. Konkluzją płynącą z kilkunastu spotkań z młodzieżą jest konieczność kontynuacji pracy nad zagadnieniami związanymi z równością, płcią i tolerancją, których celem byłoby jasne rozróżnienie nakładających się na siebie w dyskursie publicznym trzech kategorii: płci kulturowej, tożsamości płciowej i orientacji seksualnej.